

Janez Rožencvet:

Kraljevska kri

Kralja Vladislava je novica presenčila. Ni ga pa prav nič razveselila, temveč močno razjezila. Morda se je kralj spomnil, kako je dan poprej na toovski gostiji neznanemu vitezu nepremišljeno na pol obljubil svojo hčer, in se je zato

Na vsak način kraljev mrki obraz ni obetal nič dobrega in dvorjani so se ga prestrašili, ko se je vrnil k mizi. Kraljična Zinajida, ki se je doslej sočutno oziral v viteza Zmajevca, se je zdaj plaho ozirala v svojega očeta. Dvorjan, ki je

jezil nanj, ker se nihče ne mara odkrito-srčno sam nase jeziti. Morda je pa tudi jeza v njem izbruhnila zgolj zato, ker je bil že predolgo dobre volje. Človek težko vidi v tuje srce, posebno težko še v srce mogočnika, ki ima oblast nad življenjem in smrtjo,

kralju pošepetal, da je vitez Zmajevce žalosten, ker je pogrešil neko stvar, je bil poparjen, ko ga je kralj samo srdito z očmi ošinil.

Kmalu je nastal pri vseh mizah mučen molk in gostje so se v hudi zadregi spogledovali. Splošni molk je vzbudil iz ža-

lostnih misli viteza Zmajevca, ki se je ozrl v preplašeno kraljično in njenega srditega očeta. Ne da bi vedel zakaj, ga je pri priči prevzela zavest, da je zanj zdaj res vse izgubljeno.

Tedaj je vstal kralj Vladislav in dejal mirno, toda s takim povdarkom, da je mraz goste prešinil: »Vstani vitez Zmajevac in odgovori v pričo vseh po pravici, kar te vprašam!«

Ves bled se je mladi vitez dvignil in mrtvaška tihota je zavladata po sijajnih kraljevih dvoranih. Presekal jo je trdi kraljev glas: »Povej, ali si vitez Zmajevac, ali si kraljevič Boleslav, sin kralja Ljudomila?«

Za hip ni bilo odgovora, in ta hip so se nekateri gostje, ki so že kdaj kraljeviča Boleslava videli, sami sebi začudili, da jim ni že davno mrena z oči padla. Ali dosti se niso utegnili čuditi, zakaj že je po dvorani zazvenel jasni neustrašeni odgovor vprašanca: »Kraljevič Boleslav, sin kralja Ljudomila sem!«

»In čemu si se potem pod lažnim imenom viteza Zmajevca vtihotapil v mojo hišo?« — je grozeče vprašal kralj.

Kraljevič Boleslav se je ozrl po gostih, pogledal je kraljično Zinajido, ki je blede in prepadena trepetala, nato pa pogumno uprl oči v srditi obraz kralja in dejal: »Staro sovraštvo, ki vlada med to slavno hišo in hišo mojega očeta, mi je branilo, da bi bil pod pravim imenom gost te mize. Srce, ki se mi je vnelo za prejasno kraljično Zinajido, mi je pa velelo, naj stopim pred njeno in njenega visokega očeta obliče kot vitez Zmajevac.«

»Lažeš, nesrečnež! Nalašč si kot navaden vitez pred vsem svetom povzdigoval oči k hčeri kraljevskega rodu samo zato, da si mojo hišo osramotil! Ali gorje, za to predrznost se boš pokoril!« — je zdaj besno vzkrikel kralj.

Kralj Vladislav se je sicer dobro zavedal, da so te besede kruto natančne, a njegova jeza je prikipela do tiste mere, ko človek ne pozna več razsodnosti ter namenoma drugim podtika krivico, samo da bi svojo divjo maščevalnost opravičil. Takrat si vrag v peklju od veselja brusi kremplje, ko vidi, da mu od jeze zaslepljena duša sama v naročje sili.

Nesrečni kraljevič Boleslav je na krivično obdolžitev ostrmel, a predno se je zavedel, je na kraljev migljaj vstopila

straža, ki je kraljeviča prišla in odgnala.

»Oče, nikar!« — je vzkliknila kraljična Zinajida ter planila kvišku. Ali hip nato je v omedlevici omahnila in sirota bi se bila zgrudila, da je niso prisebno prestregle žlahtne gospodične, medtem ko so drugi gostje od groze odreveneli obsedeli.

Kralj je dal pa znak, da je večerje konec, nakar se je brez besede obrnil ter srdito mrk odšel za stražo, ki je gnala kraljeviča Boleslava v ječo.

XII.

Kakor ogenj v vetru se je po mestu raznesla novica, da je bil vitez Zmajevac v resnici sosednji kraljevič Boleslav, ki ga je kralj Vladislav v divji jezi ukazal v ječo vreči. Ljudje so sicer vedeli, da je to neusmiljena krivica, ker mladi junak ni prav nič osramotil kraljeve hiše, toda nihče se ni upal na glas godrnjati zoper kralja. Sicer pa tudi niso utegnili o stvari dosti razmišljati, zakaj slehernega je kmalu prevzela druga misel: Slabo kaže, vojna bo!

Tuji trgovci so na nos na vrat pospravljali blago in se žurili proč. Domači so zaklepali hiše in ugibali, kam naj zakopljejo ali zazidajo denar, zlatnino in srebrnino, zakaj kdo ve, kaj v vojni lahko celo kraljevo mesto zadene. Marsikoga je skrbelo, kaj bo z njegovimi posojili.

Jara gospoda se je odpravljala iz mesta in bila vesela, da se ji ni treba še na kraljevem dvoru poslavljati. Meštariji, cigani, berači in umetniki so se tudi večinoma porazgubili in tuji imenitniki so razmišljevali, s kakšnim izgovorom bi se lahko čimprej spodobno domov odpravili. V splošni prepadenosti so se veselili le nekateri vitezi Nemaniči, ki so se v vojni sreče nadejali. Ti so ugibali, ali naj ponudijo svoj meč kralju Vladislavu ali kralju Ljudomilu.

Nekateri velikaši so pa vedeli, da morajo pri kralju Vladislavu za nesrečnega kraljeviča Boleslava posredovati. Ti so se posvetovali ter dognali, da je treba najprej počakati, zakaj v prvi jezi bi bila pri kralju vsaka beseda bob v steno.

Tako se je zjutraj vse v strahu ogibalo kraljevega gradu in tudi kraljevi gostje so poparjeni ždeli v sobah. Le nekaj beračev je še prišlo kakor po navadi navsezgodaj na hodnik pred kraljevo kuhinjo po kruh. Tam so slišali šepetanje

grajske služinčadi, da je velel kralj vreči nesrečnega kraljeviča v najglobbo in najstrašnejšo ječo, ki nima ne oken ne vrat ter se odpira samo od zgoraj. Ključa od ječe in čumnate nad njo je vzel sam kralj, ki ves razdivjan hodi po svoji sobi ter ne črhne nikomur besedice, medtem ko se uboga kraljična v svoji čumnati v solzah topi.

Berači so mimogrede vprašali, v katerem koncu je ta strašna in nečloveška ječa, ter potem dejali: »Bog se usmili jetnika in nas vseh, ki nas čaka morda še hudo gorje. Kdo ve, če bodo v tej slavni hiši še pekli kruh za uboge siromake!«

A na dvorišču so se berači še nekaj obirali okrog oprod in orožarjev viteza Zmajevca, ki so napajali konje.

Kralj Vladislav se je do večera mrk sprehajal po sobi in premišljal. Zvečer je naročil pisarju, naj za drugo jutro zgodaj povabi domače in tuje imenitnike, da se bo z njimi posvetoval, kaj naj stori z nesrečnim kraljevičem, ki je oblatil čast njegove hiše, zakaj sam ni vedel, kaj naj prav za prav stori. Naj ga kratkomalo usmrte, vendar ni mogel ukazati. Kralj namreč v resnici ni bil nič krvočen, temveč samo na moč ponosen in nesrečno hude jeze.

Morda bi se bil kralj Vladislav že pomiril, če bi se bil kraljevič Boleslav kaj bal in milosti prosil. Pa junaški kraljevič ni pokazal niti sence strahu in je ostal ponosen tudi, ko so ga v strašno ječo spuščali. To je kralja grizlo in zmemrom na novo podžigalo. V svoji hudi jezi niti ni dovolil, da bi jetniku dali hrane, a zvečer, ko se je od premišljevanja in jeze truden vlegel v posteljo, je spravil ključke pod vzglavje.

Kraljična Zinajida je pa sprevidela, da sam jok nič ne pomaga. Zato si je zvečer pogumno otrla solze ter premislila, kaj lahko stori, da reši slepe očetove jeze junaka, ki se ji je neskončno smilil. Od hišne je izvedela, da mu niso dali še nič hrane, in da ima ključke od stare ječe sam kralj pod vzglavjem skrite.

In kraljična je sklenila, da pojde po tihem k očetu v sobo. Če bo trdno spal, mu izmakne ključke, če se bo prebudil, ga bo pa na kolenih in s povzdignjenimi rokami prosila, naj ima usmiljenje.

Storila je tako, in ker je kralj Vladislav trdno spal, mu je izmaknila ključke,

zakaj vedela je, da je boljše, če zaprtega kraljeviča hitro reši, kakor če ga pusti v oblasti svojega nepreračunljivega očeta. S ključki je kraljična tiho stekla po hodnikih v drugi konec gradu, odprla vrata sobe nad ječo in potem še loputo v podu.

Ko so kraljeviča Boleslava po vrveh spustili v globoko, temno in vlažno ječo, si je mislil, da je vse končano. Edina tolažba mu je bila zavest, da je njegova nesrečna usoda tudi kraljični Zinajidi pri srcu. Ta zavest mu je toliko pomagala, da ni čutil ne lakote, ne žeje, in da celo ni občutil strašne teme mrzle in vlažne ječe, ker mu je ves čas lebdela pred očmi podoba prelepe kraljične.

Zato ni vedel, ali sanja ali resnično vidi, ko se je visoko nad njim v stropu odprla lina, v lini pa prikazal od luči obsijani obraz same kraljične Zinajide. Šele ko je s srebrnim glasom zaklicala njegovo ime, se je oglasil.

Kraljična je nato spustila v ječo vrv, ki jo je našla v kotu sobe, ter mu zaklicala, da je vrv pritrjena in naj se po nji povzpne iz ječe. Kraljevič je planil na noge ter poskusil plezati; glad in vlažna, mrzla ječa sta mu pa že vzela moč in po par prijemih je omahnil.

»Ne morem, glad me grudi!« — je kraljevič žalostno zaklical.

Kraljična se je prestrašila. Kje naj zdaj ponoči vzame jed, ne da bi se izdala?!

Pa se kmalu domisli police s kruhom za siromake. Jetniku reče, naj malo potrpi, ter odide brez luči na hodnik pred kuhinjo, kjer dotiplje v temi polico in najde srečno še en hlebec. V sobi nad ječo je potem v drugem kotu zagledala tanjšo vrv, s katero so bržčas kdaj jetnikom hrano v ječo spuščali. Nanjo je navezala hlebec in ga spustila nizdol. Hkrati je kraljeviču velela, da ko bo pojedel kruh, naj si opasa tenko vrv, ki jo bo ona vlekla, da bo laglje plezal.

Kraljevič je ugriznil hlebec in šele zdaj prav začutil, kako je lačen. Hlastno ga je jedel in siromaški kruh mu je bolj teknil kakor kdaj najimennitnejša jed. Nenadoma je pa začutil med zobmi nekaj trdega ter nato v roki dotipal, da je bil v kruh zapečen njegov indijski prstan. To se mu je zdelo dobro znamenje. Kako je prišel prstan v kruh, pa ni utegnil premišljevat, zakaj brž ko je imel zadnji grizljaj v ustih, je začel plezati.

Vojno vojni!

(Za dan miru)

Zvoki trobente onega francoskega trobentača, ki je pred sedemnajstimi leti na zapadni fronti dal znak za premirje med Francozi in Nemci — ti zvoki so zadoneli preko vsega sveta. Srce slehernega človeka je zatrepetalo v radostni slutnji, da bo morda le konec te najstrašnejše morije vseh časov. Tem zvokom so prisluhnili vojaki v blatnih strelskih jarkih in v njih srcih se je porodilo veselo upanje, da se morda le otresejo onega gnusnega, živinskega, ki se jih je ves čas vojne držalo kakor mokra, umazana srajca. Prisluhnile so matere in se veselile vrnitve svojih sinov, prisluhnile so žene in čakale, da se jim vrnejo možje. Radostno so vrisnili otroci, ker so vedeli, da pridejo očetje in starejši bratje zopet domov. Solze veselja so se vlijele po sestranih licih pregnancev — beguncev. Zopet bodo videli rodno zemljo!

Konec vojne, konec svetovne vojne, konec najstrašnejše vojne!

Nikdar več vojne!

Vojno vojni!

Sledilo je leto opojnega veselja in krvavih izbruhov jeze nad onimi, ki so zakrivilili vse to strašno štiriletno trpljenje in gorje. Ljudje so se le težko pomirili. Preveč smrti, preveč solz, preveč krvi, preveliko je bilo razdejanje. Cvetoe pokrajine so granate spremenile v obupne puščave. Tam, kjer so se poprej belile lične hišice med sadovnjaki in vinogradi, kjer je na prostranih poljih valovilo zlato žito, kjer so šumeli mogočni, temni gozdovi — tam so bili po vojni vinogradi uničeni, trsje potopljeno v tla, bele hišice puste groblje, polje razrito, razkopano, posuto z izstrelki, polomljenim orožjem, capami, konjsko mrhovino in človeškimi kostmi, gozdovi na okleščeni do štorov. Pomenili v kupe ruševin, da kamen ni ostal nih v kupe ruševin, da kamen ni ostal na kamenu — — —

Ljudje in narava so nalogoma popravili vse to razdejanje. Vinogradi so zopet vzbrsteli, zasemejale so se nove bele hišice na poravnanih poljih in vzvalo-

vilo žito, gozdovi so se obrastli, mesta so vstala iz razvalin. Vse so ljudje popravili — — —

Le mrtvih niso mogli obuditi in invalidom niso mogli vrniti njihovih zdravih nog in rok, ki so gnjile na vseh koncih Evrope. In tudi oni, ki so oslepeli v veliki vojni, niso nikdar več gledali zlatega solnca.

Vse so ljudje popravili...

Morda bi celo pozabili. Človek trpljenje najlažje pozabi. A invalidi so hodili okrog. Trkali so na tuja vrata. Prosili so za kosček kruha in s svojimi pohabljenimi, manikajočimi udi in slepimi očmi živo opominjali na pošast vojne, da bi ljudem nikdar ne prišla iz spomina.

Devetnajst milijonov invalidov je svetovna vojna pustila na vsem svetu!

Deset milijonov vojakov je usmrtila!

Devet milijonov otrok je v tej vojni izgubilo starše!

Deset milijonov ljudi je bilo pregnanih s svojih domov!

Petnajst milijonov jih je umrlo za lakoto in kužnimi boleznimi!

Koga ni strah teh pošastnih števil?

Gora denarja je bila izdana za to, da se je napravila vsa ta škoda, da je bilo toliko ljudi mrtvih in pohabljenih!

V Ameriki so izračunali, da je stala svetovna vojna 400 milijard dolarjev. Preračunano v naš denar, bi to znašalo bajno vsoto 22400 milijard dinarjev. Ako bi ta denar imela naša država, bi celih 1500 let nobenemu Jugoslovani ne bilo treba plačati nikakega davka, nobene znamke, nobene železniške vozne karte, nobenega koleka, nobene carine... Kako srečno bi lahko živeli! Ali se vse to ne sliši kakor pravljica?

Ta denar na bi se mogel obrniti še v druge svrhe. Ameriški račun pravi, da bi za ta denar lahko ukrenili sledeče:

Vsaki družini v Severnoameriških Zedinjenih Državah, Kanadi, Avstriji, Irski, Francoski, Belgiji, Nemčiji in Ru-

siji, bi lahko zgradili hišico z vrtom, ki bi stala 3100 dolarjev. (V dinarjih je to 173.600 Din. Za ta denar bi se pri nas dobila že lepa, zelo lepa hiša!)

Od denarja, ki bi ostal, bi se v vsaki od teh držav lahko še zgradila po ena velika knjižnica za 280 milijonov dinarjev in bolnišnice za 560 milijonov dinarjev.

Kljub temu bi ostalo še toliko denarja, da bi od njegovih obresti mogli dati 250 milijonov ljudem (16 krat toliko, kolikor jih je v Jugoslaviji!) pa

56000 Din letne pokojnine — vsakemu 4666 Din mesečno.

Lahko pa bi se za ves ta denar kupili vso Francijo z Belgijo vred.

V zlatu bi teh 400 milijard dolarjev tehtalo 800 milijonov kilogramov. Naložili bi jih v 80 milijonov vagonov. To bi bil vlak, ki bi se 24 krat ovil okoli zemlje!

Kakor so te številke pravičnejše, resničnejše so. Tako resnične, da nam dovolj zgovorno kažejo, kak strašen, zločinski brezsmisel je bila svetovna vojna.

Joana Slokan:

Ti človek, jaz človek

Enajsti dan tega meseca je dan miru.

Takrat bo v dveminutnem molku človek obstal, kjerkoli bo že, na cesti, v trgovini, v tovarni, v šoli. Obstal bo človek in se zamislil. Tovarniške sirene bodo tulile, zvonovi vseh cerkva jokali. In takrat bodo spregovorili beli križi, brezštevilni, brezimni, beli križi neizmernih bojnih poljan bodo zakričali človeku: Ti, človek, kdorkoli si že, starac, mož ali otrok, spomni se naših ubo-

nico iskati ozdravljenja ali smrti. Vseh narodnosti so bili in vseh starosti. Težko so se vlekli po cesti in neredko se je zgodilo, da je kateri omahnil in se zgrudil.

Nekoč se je zgrudil mlad Nemec. Prav pred našim oknom. Imel je prestreljeno roko, pa se je onesvestil, ker je izgubil mnogo krvi. Prenesli so ga k nam v vežo in poslali po sanitetni voz.

Vsi smo se trudili okoli onesveščenca. Močili smo ga z vodo in naša mama mu je hotela odpeti bluzo, da bi lažje dihal. Ko mu jo je odpela, je padla iz desnega žena fotografija, deček in deklica sta bila na njej, majhna, ljubka kodro'laščka.

Ko se je ranjenec končno osvestil smo mu vrnili fotografijo. Nežno jo je vzel v roke, jo poljubil in zašepetal: »Moja zlata otroka!«

Potem nem je povedal zgodbo, ki bo neizbrisna v mojem spominu vse življenje. Povem vam jo. Poslušajte.

Nemec se je boril v Rusiji. Bila je zima, strašna ruska zima in vojaši so umirali od mraza. Neko popoldne so jih Rusi napadli. Nemci so se borili z levim poenmom, toda Rusov je bilo dvakrat več. Bilo je strahotno klanje. Drug za drugim so padali Nemci. Kri je rdečilo sneg. Mladi Nemec je bil ob ruškem napadu v malem ozdiču. Nabil se je dražje, da bi si zakuril ogenj. Ko je začel streljanje, je hitel tovarišem na pomoč. Toda pot mu je zastopil ogro-

gih kosti, zdrobljenih, vsekrižem sveta razkropljenih, spomni se naših zapuščenih žena in osirotelih otrok in prisezi: Nikoli več vojne! Nikoli več, nikoli več!

*

Zadnje leto svetovne vojne sem bila majhen otrok, tako majhen, da sem komaj videla na mizo. Stanovali smo v pritličju, ob cesti, v bližini vojaške bolnice. Vse življenje mi ostanejo neizbrisni tisti grozni dnevi. Ves dan in časih tudi vso noč so romale mimo našega okna nepregledne procesije ranjencev v bol-

men Rus z dolgo brado in divje sršočim pogledom. Nameril je puško nanj. Nemec se je sklonil in izdrl bajonet, kajti puške ni imel pri sebi. Ko se je sklonil pa mu je padla iz žepa fotografija njegovih otrok in obležala na snegu. Divji Rus se je ozrl po sliki in videl dvoje smehljajočih malčkov. In roka v kateri je držal puško, mu je zatrepetala. Divji pogled se mu je ublažil, oči ovlažile. Vrgel je puško od sebe in se sklonil k sliki. »Djetki, malčki,« je šepetal in ju ogledoval. Potem pa se je okrenil k Nemcu in mu prožil svojo ogromno, medvedji šapi podobno roko, in rekel: »Ti čelovjek, jaz čelovjek!«

Nemec je še vedno držal bajonet v roki, pripravljen, da se brani. Ni razu-

mel Rusa. Toda ta je odločno stopil k njemu, ga zgrabil za roko in mu zakričal prav v obraz: »Ti čelovjek, jaz čelovjek. Ne streljal.«

Tedaj šele ga je razumel Nemec. Da, Rus je spoznal, da sta oba človeka, ki imata doma družine, ki se nista nič nikoli videla in drug drugemu nič žalega storila. Čemu bi se potem streljala?

In Nemec je odvrget bajonet ter krepko objel Rusa.

Otroci! To zgodbo zapišite v svoja srca. Nosite jo skozi življenje. In ne pozabite nikdar: katerekoli narodnosti je človek, človek je. In človek, ki dvigne roko proti sočloveku, ni vreden svojega človeškega dostojanstva.

Nikoli več vojne!

Stana Vinšek:

Zoo!

Kaj pa je to?

To je zoološki ali živalski vrt. Tudi v Ljubljani ga imajo. Tam poleg pošte binglja pred širokim vhodom prav taka bandera, kot tu med vrsticami.

Ste že bili v tem živalskem vrtu? Ne? Dolničarjev Mihec tudi ne. Zato mu je mamica dala 2 Din., da bi lahko šel tja. Samo dva Din. stane vstopnica — saj pa je tudi ljubljanska živalska razstava prav skromna — Ljubljanci so namreč zelo skromni ljudje; tako skromni, da se leta in leta zadovoljujejo s tem, da jim teče Ljubljanka le po zemljevidu — v vlažni, blagodišeči strugi pa gojijo na samotnih otokih le komarje — in zato seveda za druge krvoločne zveri nimajo preveč smisla.

No, Dolničarjev Mihec se prav za prav za živali tudi ni preveč zanimal — če pa se je, jim to nikakor ni bilo prijetno. Nagajal jim je namreč in jih ali trpinčil, ker ni niti malo pomislil na to, da tudi živali čutijo bolečine. Pa ni bil slab fant, naš Mihec, samo preveč objesten in zato jo je tudi na posled izkupil. Le poslušajte, kako se je to zgodilo!

Torej: mamica mu da denar in Miha jo maha naravnost proti živalski razstavi. Mimogrede še vrže kamen za sedovim mačkom in brene ubogega

kužka, ki se mu je bil zaupljivo približal — in že je v mestu.

Pri vходу bi bil kmalu podlegel izkušnjam v obliki sladkega grozdja, ki ga prodajajo tam — pa je le srečno prinesel svoja 2 dinarja do kajbice, kjer mu je prijazen gospod prodal rdečo vstopnico.

Hitro je vstopil in koj ga je prevzel svojevrsten duh, ki vlada v tem prostoru. Par korakov — in ravno pred njim se je v veliki kletki leno pretegoval »Cezar«, polletni levček. To je bilo nekaj! Mihec je kar pozabil za preti usta in ni mogel odtrgati oči od mehke male zverinice, ki se je valjala po tleh in včasih stegnila šapce po »Rolfu«, mlademu volčjaku, s katerim sta velika prijatelja.

Kar ga je nekdo sunil v rebra. »No, ali misliš korenine pognati?« se mu je smejal sošolec Tone; »Poglej no še malo drugam!«

In sta šla še drugam in Mihec je kar pozabil svoje nelepe navade, ko je gledal vse te raznovrstne živali, ko so mevaljo tu v kletkah. Morske prašičke imajo, malajskega medveda, rakuna, ježa in jazbeca, zlatooko uharico, nebroj ptic in še modrasa, ki preži v lesenem zaboju s steklenim pokrovom

— ven ne more, pičiti ne more, zato pa vsaj grdo gleda.

Ko je Mihec napasel prvo radovednost, mu njegova »žilica« kar ni dala miru in moral je zopet nagajati. Povlekel je bobra za dolge brke, izmaknil opici ogledalce, drezal pisane papirge, se pačil, pihal, sikal in vtikal prste skozi vsako mrežo. Tone pa mu je pomagala.

V tem sta se nepridiprava zopet približala levovi kletki. »Veš, jaz sem bil že včeraj tu«, se je ponašal Tone, »in takrat sta Cezar in Rolf kar prosto tekale po vsem prostoru, se igrala in lovila, da je bilo veselje!« »Pa ni nikogar vgriznil?« je previdno pobaral Mihec. »O, kaj pa še, saj je čisto krotek; ko jo je mahnil proti izhodu, ga je tiisti gospod kar za rep povlekel nazaj. Tako je Tone prepričeval Mihca, da mali lev ni nikak »vražji tiger«, kot ga prikazujejo v kinu Matici in v to svrho že štirinajst dni vlačijo po vseh ljubljanskih časopisih — temveč po hleven kot mačica.

To je Mihcu zrastle greben! Bogve odkod je naenkrat dobil palico in z njo drezal malega leviča. Ta se s početka ni mnogo brigal zanj, ko pa ga je povlekel za rep, je le jezno zarenčal. »Le

ga, le ga!« so ščuvali Mihca okoli stoječi paglavci in Mihec se je čutil junaka. Nekaj časa je še uporabljal palico — potem pa je kar z roko pocukal leva za brke. Pa v trenutku je zatulil in otresel okrvavljene prste. Saj ga je mala zverinica le kar tako mimogrede popadla — pa lev le ni muč!

V splošni zmešnjavi je Tone obdržal glavo na pravem mestu, hitro ovil prijatelju še dokaj čist robec okoli roke in ga odvedel na šolsko polikliniko, ki je tudi tam blizu.

Zdravnik je Mihca prevezal in potolažil, nato pa ga je poslal domov, kjer sta mu ata in mamica v povsem razumljivi obliki izrazila svoje mnene.

Od tega dne je Mihca srečala pamet, čeprav ni bil romal po njo k sv. Katarini. Kadarkoli ga je zasrbelo da bi mučil žival, sta se mu zasvetili na roki dve beli lisi in roka mu je omahnila — in se kar nevede naučila pobožati. Tako je kmalu spoznal, kako hvaležne so živali za malo ljubezni, kako hitro spoznajo človeka, ki jim hoče dobro.

In danes je Dolničarjev Mihec fant, ki ga imajo vsi ljudje radi — in vse živali.

JUTROVČKI PIŠEJO

ZA VERO IN SVOBODO!

Tri dni že skoraj traja boj krvavi, ki sultan Murat ga bojuje s kristjani; kakor levi, branijo se za obzidjem zbrani, a vztrajati jim pač ne bo mogoče, saj sultan tud' miru sprejeti noče, on hoče žive, sužnje, jih imeti. —

Zatorej — kaj naj sedaj storijo? Naj branijo življenje svoje borno, naj Turkom se za sužnje izročijo?

Vsi sklenejo enoglasno: se boriti! Vero pravo, čisto, sveto, ohraniti!

Zdaj šele se bitka prava vname: Turkov pade mnogo, a tud' kristjanom smrt ne prizanaša. Krdelce malo, brani le obzidje

in — kdo ve, čigava bo pač zmaga? S krikom »ALLAH« Turki se borijo, a kristjani kličejo v pomoč Marijo. IN GLEJ! Z neba ploha huda se ulije, in pod pritiskom vode skala se na hribu zgane, in s treskom hudim se zvali na nekristjane, da mnogo mrtvih jih na zemljo pade.

Sultan Murat po tej nesreči hudi, ki smatral jo za ALLAHOVO je svarilo, gre z vojaki — jezen pač nemalo — drugam, kjer lahko bo brez takih zgub moril...

Kristjani v cerkvi zahvaljujejo Marijo: »Zahvaljena bod' oj MATI Ti, ki zvesta nam POMOČNICA si!«

Vojislav Simon, dijak v Ljubljani.

Zlobni zmaj. Živel je nekoč kralj. Imel je tri hčerke. Prva je bila lepša od sonca, druga lepša od lune in tretja je bila lepša od zvezde. Zelele so pa, da bi bile še mnogo lepše. Zato je kralj razglasil po vsej deželi, naj se zglašijo tisti, ki zna napraviti njegove hčerke še lepše. Pri kralju se je oglasil mlad zmaj, ki je bil preoblečen v lepega in bogatega kraljeviča. Hčerke mogočnega kralja je napravil tako lepe, da so zatemnile sončni sijaj. A ponoči? O groza! Grad se je začel tako tresti in zmaj je priletel v grad, ugrabil vse tri hčerke in jih odnesel v svojo jamo. Kraljčine so milo jokale, a nič ni pomagalo. Po srečnem naključju je vse tri hčerke rešil neki mladi kmet. Z najlepšo se je poročil in po kraljevi smrti sta srečno vladala. O zmaju pa ni bilo več sluha ne duha.

Silvenka Hribar, uč. IV. b razr. dekl.
nar. šole v Ljubljani.

Ljubi Jož! Tvoje pisemce in Tvoja risba oboje mi je bilo zelo všeč. Risbe na žalost ne morem objaviti, ker je prevelika, vendar sem jo obesil na steno, in zdaj krasi mojo skromno sobico. Le oglasi se še kaj in lepo pozdravi sošolce. Srčno Te pozdravlja Tvoj

stric Matic

Dragi stric Matic! Oprosti, da Ti nisem prej pisala. Prav lepo se Ti zahvaljujem za krasno knjižico, (ki sem jo seveda že prečitala!) Zdaj Ti pa napišem resnično in hkratu zabavno zgodbičico od ježa, ki se ji boš prav gotovo od srca smejal. Pri nas smo imeli ježa. Neki večer, ko je ravno pil mleko, ki mu ga je dala mama za priboljšek, pride zraven naš bojeviti maček, ki ga je najbrže zaskominalo po mleku in hoče ježu pomagati. Jež, pa, ne bodi len, se nasrši in zbode mačka v smrček. Maček zapiha in jo hitro pobriše. Vsi smo se smejali, jež pa je mirno pil dalje. Prav zabavna je ta zgodbičica in gotovo se ji boš smejal. Pozdrave in še enkrat najlepša hvala za poslano knjižico Tvoja

Vida Spazzapan, učenka
IV. razreda, Podlonk
pošta Železniki.

Rešitev posetnice I.

Sin in klobase.

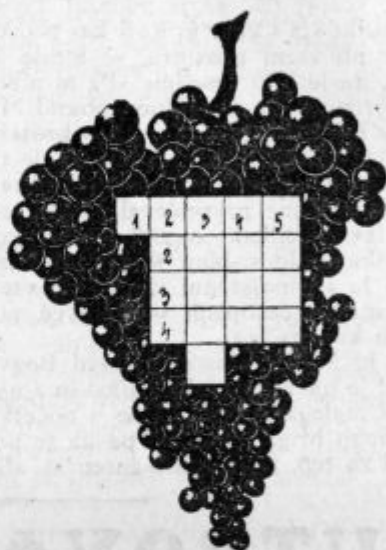
Rešitev posetnice II.

Učiteljica klavirja.

Rešitev posetnice III.

Divji lovec.

Križanka »grozd«

Vodoravno: 1. sad na trti, 2. suha trava, 3. s to besedo se navadno konča molitev, 4. žensko krstno ime.

Navpično: 2. zdravilno zelišče, 3. mesto v dravski banovini, 4. divja žival, 5. žensko krstno ime.

